

YTTRANDE

Datum
2021-12-21
Ert datum
2021-10-15

Dnr
STY 2021-698
Er referens
UD2021/15100

Utrikesdepartementet
Enheten för nedrustning och icke-spridning

Promemorian Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden (Ds 2021:32)

Tullverket har granskat promemorian Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden. Tullverket är i egenskap av kontrollmyndighet den myndighet som ansvarar för utförandet av exportkontrollen av produkter med dubbla användningsområden, PDA-produkter. I detta arbete ingår att kontrollera sändningar med PDA-produkter, granska tillstånd och göra avräkningar på de olika tillstånden. Därutöver ska föranmälningar hanteras enligt nationell rätt¹ och exportdeklarationer enligt tullkodex². Vidare hanterar Tullverket de anmälningar som görs vid in- och utförsel av PDA-produkter från och till annat EU-land enligt nationell rätt³. Tullverket deltar också redan idag i flera samverkanskonstellationer, både nationella och internationella.

Mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet lämnas följande synpunkter.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket ställer sig positivt till de överväganden som gjorts i promemorian. Tullverket delar uppfattningen att den nya PDA-förordningen och de ändringar i kompletterande nationell rätt som föreslås i promemorian kommer att innebära ett utökat och mer modernt regelverk samt en effektivare kontroll av export av produkter med dubbla användningsområden. Detta inte minst mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen som sker inom området.

Tullverket ser särskilt positivt på att kontrollområdet för PDA-produkter utökas till att även omfatta cyberövervakningsprodukter och att det föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om nationella tilläggskrav i detta hänseende. Det är viktigt att Sverige bidrar till att förhindra att dessa produkter används i samband med allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. I detta avseende är även det nya due diligence-kravet och underrättelseskyldigheten för exportörer av cyberövervakningsprodukter en viktig del. Tullverket välkomnar generellt att det ställs högre krav på

¹ Se 9–11 §§ Förordningen (2000:1217) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd och Tullverkets föreskrifter och allmänna råd om anmälan till Tullverket vid export eller utförsel av produkter med dubbla användningsområden, TFS 2000:29

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen

³ Se 4 § andra stycket lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

exportörerna så att de i högre utsträckning kan bidra till det övergripande målet för handelskontrollerna.

Tullverket ser också särskilt positivt på det utökade informationsutbytet och ökade samrådet mellan medlemsstaterna och kommissionen. Sådana åtgärder bidrar till ökad effektivitet av exportkontrollen och ett mer konsekvent och effektivt genomdrivande av kontrollen. Det utökade informationsutbytet och samrådet kommer att kunna innebära ett ökat åtagande för Tullverket, som deltar på flera sätt i dessa sammanhang. Det är dock ännu otydligt hur informationsutbytet och samarbetet ska se ut.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Charlotte Ljung. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen